

Κλινικό Φροντιστήριο Ι: Τι νεότερο στις αρθρίτιδες;
Νοσήματα συνδετικού ιστού

μ

-

.

,

, 24/06/2022

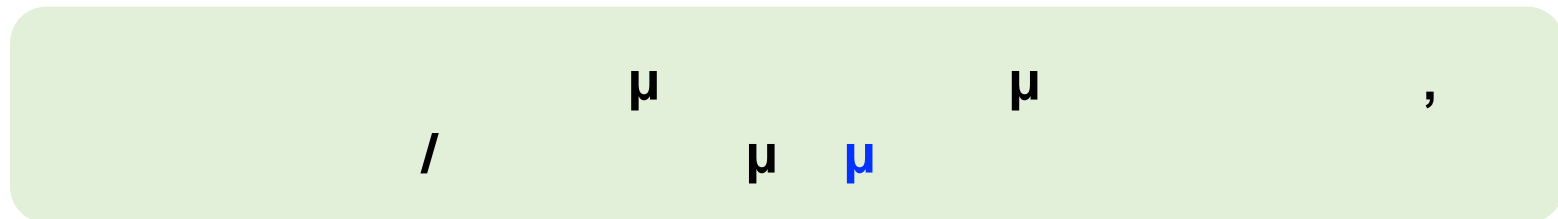

Αυτοάνοσα Νοσήματα Συνδετικού Ιστού

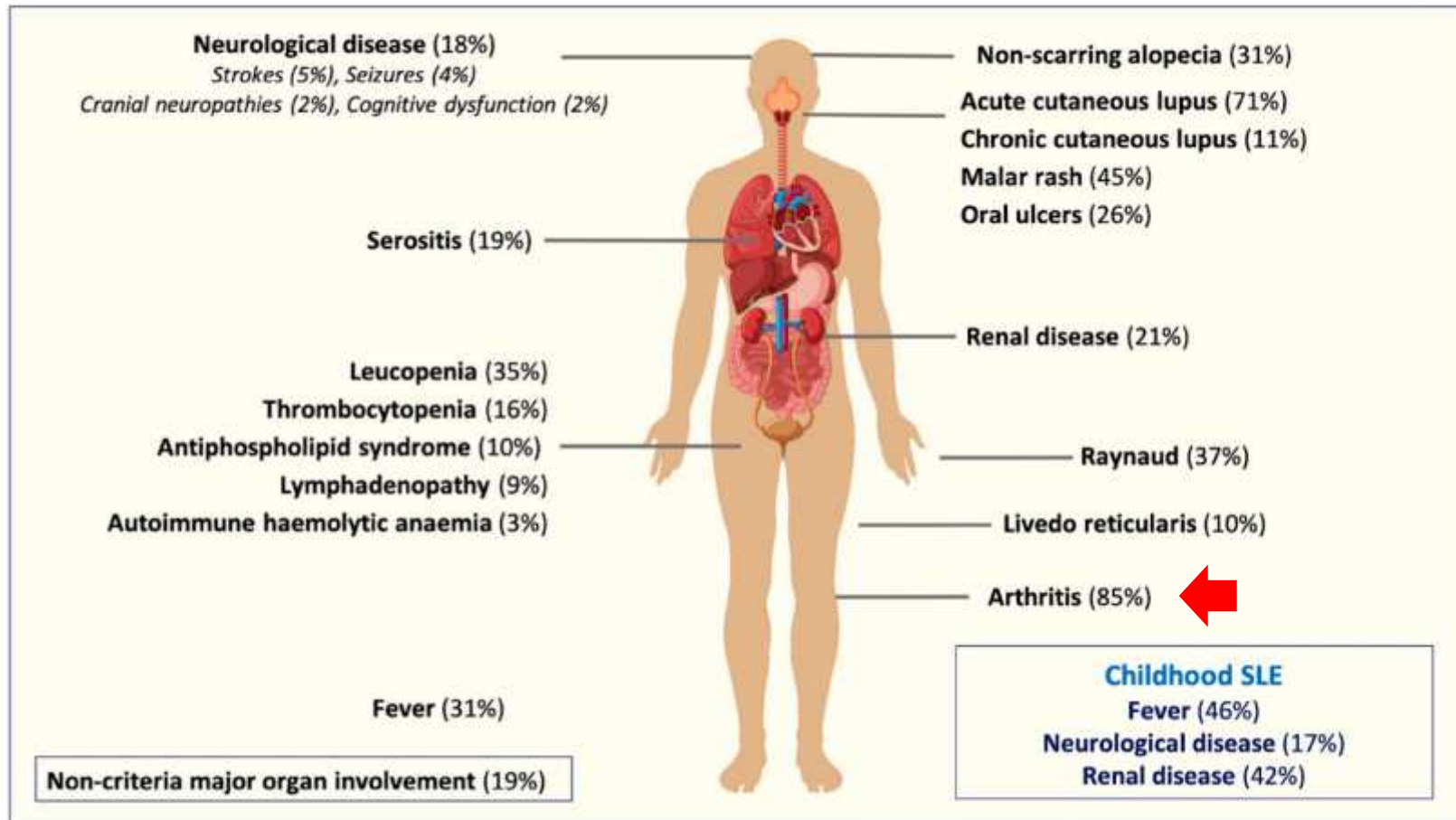
- Συστηματικός Ερυθηματώδης Λύκος (ΣΕΛ)
- Σύνδρομο Sjögren
- Συστηματική σκλήρυνση (σκληρόδερμα)
- Φλεγμονώδες μυοσίτιδες

Αυτοάνοσα Νοσήματα Συνδετικού Ιστού

- Συστηματικός Ερυθηματώδης Λύκος (ΣΕΛ)
- Σύνδρομο Sjögren
- Συστηματική σκλήρυνση (σκληρόδερμα)
- Φλεγμονώδες μυοσίτιδες

Συστηματικός Ερυθηματώδης Λύκος

Δεδομένα από ΠΑΓΝΗ & «Αττικών»

- 690 ασθενείς (μέση διάρκεια νόσου 4 έτη)
- ANA+ 93.6%
- **Αρθρίτιδα 89.1%**

Σημαντικό το φορτίο των μυοσκελετικών εκδηλώσεων σε ασθενείς με ΣΕΛ

- Οι μυοσκελετικές εκδηλώσεις (ιδίως αρθρίτιδα) είναι **συχνές (>50%) κατά την έναρξη της νόσου** → >80% στην πορεία
- **Βασικοί φαινότυποι αρθρίτιδας:**
 1. Μη-παραμορφωτική, μη-διαβρωτική (NDNE): 80–85%
 2. Jaccoud's αρθροπάθεια (3–13%)
 3. 'Rhyus' (5-10%)
- **Ήπια έως σοβαρής έντασης αρθρίτιδα**
- Το μυοσκελετικό σύστημα εμφανίζει συχνά (40-50%) **μη-αναστρέψιμη βλάβη (damage)** (ρήξη τενόντων, παραμορφώσεις, οστεοπ. κατάγματα, ατροφία μυών κλπ)

Υψηλή 'βαρύτητα' της αρθρίτιδας στο νέο (EULAR/ACR 2019) σύστημα ταξινόμησης του ΣΕΛ

Καινοτομίες:

- ✓ **Θετικά ANA προϋπόθεση** για την ταξινόμηση ως ΣΕΛ
- ✓ Διαφορετική «βαρύτητα» των επιμέρους κλινικών & ανοσολογικών εκδηλώσεων
- ✓ Αποφεύγεται η υπερ-αντιπροσώπηση των δερματικών ή αιματολογικών εκδηλώσεων
- ✓ Επιτρέπεται η ταξινόμηση «**organ-limited**» μορφών ΣΕΛ (πχ, νεφρίτιδα)

Περιορισμοί:

- ✓ Αποκλείουν τον **ANA-αρνητικό λύκο**
- ✓ Όταν χρησιμοποιούνται ως διαγνωστικά κριτήρια, η ευαισθησία στην **πρώιμη (<3 έτη) νόσο** είναι χαμηλότερη (87.3%)
- ✓ Χαμηλή ευαισθησία στο **νευρο-ψυχιατρικό λύκο**

Entry criterion			
Antinuclear antibodies (ANA) at a titer of $\geq 1:80$ on HEp-2 cells or an equivalent positive test (ever)			
↓			
If absent, do not classify as SLE If present, apply additive criteria			
↓			
Additive criteria			
Do not count a criterion if there is a more likely explanation than SLE. Occurrence of a criterion on at least one occasion is sufficient. SLE classification requires at least one clinical criterion and ≥ 10 points. Criteria need not occur simultaneously. Within each domain, only the highest weighted criterion is counted toward the total score [§] .			
Clinical domains and criteria	Weight	Immunology domains and criteria	Weight
Constitutional		Antiphospholipid antibodies	
Fever	2	Anti-cardiolipin antibodies OR	
Hematologic		Anti- $\beta 2$ GP1 antibodies OR	
Leukopenia	3	Lupus anticoagulant	2
Thrombocytopenia	4	Complement proteins	
Autoimmune hemolysis	4	Low C3 OR low C4	3
Neuropsychiatric		Low C3 AND low C4	4
Delirium	2	SLE-specific antibodies	
Psychosis	3	Anti-dsDNA antibody* OR	
Seizure	5	Anti-Smith antibody	6
Mucocutaneous			
Non-scarring alopecia	2		
Oral ulcers	2		
Subacute cutaneous OR discoid lupus	4		
Acute cutaneous lupus	6		
Serosal			
Pleural or pericardial effusion	5		
Acute pericarditis	6		
Musculoskeletal			
Joint involvement	6		
Renal			
Proteinuria $>0.5g/24h$	4		
Renal biopsy Class II or V lupus nephritis	8		
Renal biopsy Class III or IV lupus nephritis	10		
Total score:			
↓			
Classify as Systemic Lupus Erythematosus with a score of 10 or more if entry criterion fulfilled.			

Σημαντικό το φορτίο των μυοσκελετικών εκδηλώσεων σε ασθενείς με ΣΕΛ

- Η ενεργότητα της αρθρίτιδας στο ΣΕΛ συχνά **υποεκτιμάται!**
 - Περιορισμοί των κλασικών δεικτών ενεργότητας (SLEDAI, BILAG) → ευαισθησία 32–38%
 - Σημαντικό ποσοστό ασθενών έχουν DAS28 >3.2
- Συχνά **υποκλινική**: έως 40% όσων έχουν φλεγμονώδη αρθραλγία **χωρίς αντικειμενικά σημεία αρθρίτιδας** έχουν **υπερηχοτομογραφικά ευρήματα υμενίτιδας** (grey scale ≥ 2 ή power Doppler ≥ 1) ή/και **τενοντοελυτρίτιδας**

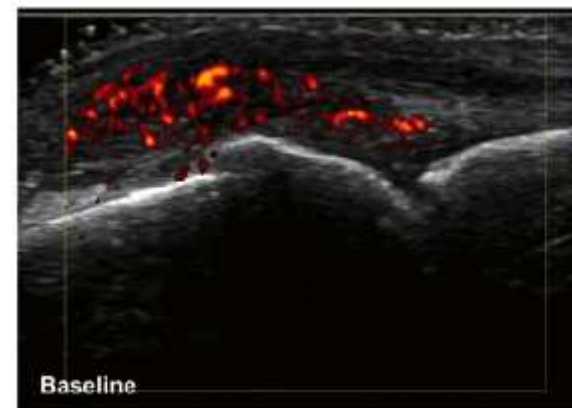
TABLE 3 Clinical and serological characteristics of symptomatic patients without joint swelling according to US status

	Overall US abnormality			Grey scale			Tenosynovitis or PD		
	No (n = 36)	Yes (n = 17)	P	No (n = 38)	Yes (n = 15)	P	Both (n = 43)	Either + (n = 10)	P
Physician VAS	5 (0–16)	10 (0–25)	0.354	5 (0–17)	7 (0–26)	0.668	5 (0–16)	18 (6–26)	0.056
Tender joint count	1.5 (0–8)	2 (1–9)	0.310	2 (0–8)	2 (1–10)	0.511	1 (0–7)	7 (3–14)	0.024
IgG	10.9 (9.0–14.0)	14.8 (13.9–16.5)	0.002	11.2 (9.0–14.4)	14.8 (13.6–16.5)	0.003	11.5 (9.3–14.8)	16.2 (13.3–16.5)	0.045
ESR	11 (8–33)	20 (11–34)	0.106	11 (8–33)	20 (11–34)	0.106	13 (8–29)	16 (11–88)	0.417
DAS28-ESR	3.25 (1.48–4.41)	3.43 (2.52–4.96)	0.293	3.25 (1.48–4.41)	3.43 (2.52–4.96)	0.293	3.09 (1.69–4.14)	4.82 (2.85–5.31)	0.061

Αυξημένη ευαισθησία του υπερηχογραφήματος στην παρακολούθηση της αρθρίτιδας στο ΣΕΛ

Outcome measure	Week 0	Week 2	Week 4	Change week 2
MSK-BILAG, n (%)				
A	7/20 (35)	N/A	1/20 (5)	N/A
B	8/20 (40)		2/20 (10)	
C	5/20 (25)		9/20 (45)	
D			7/20 (35)	
BILAG-MSK (A=12, B=8, C=1, D=0)	8 (3, 12)	N/A	1 (0, 1)	N/A
SLEDAI arthritis present, n (%)	19/20 (95)	N/A	10/20 (50)	N/A
SLEDAI arthritis	4 (4, 4)	N/A	2 (0, 4)	N/A
TJC (0-28)	8 (4, 12)	4 (1, 14)	2 (1, 11)	-3 (-4, 3)
SJC (0-28)	2 (0, 5)	0 (0, 1)	0 (0-0)	-1 (-3, 0)
Symptomatic joint count	15 (6, 22)	2 (0, 13)	4 (1, 15)	-7 (-19, 0)
EMS (min)	25 (0, 60)	5 (0, 45)	3 (0, 41)	0 (-21, 0)
Patient VAS (mm)	57 (30, 79)	30 (9, 40)	33 (8, 49)	-23 (-29, -10)
Physician VAS (mm)	55 (35, 68)	23 (5, 50)	15 (5, 35)	-24 (-45, -15)
US—total PD	8 (2, 26)	1 (0, 6)	1 (0, 1)	-8 (-27, -2)
US—total GS	19 (9, 43)	13 (5, 24)	8 (2, 13)	-12 (-23, -4)
Joints with US synovitis	5.5 (1, 9)	3 (1, 8)	1 (0, 4)	-7 (-10, -3)

- Physician VAS
- GS score
- no. joints with US synovitis
- PD score

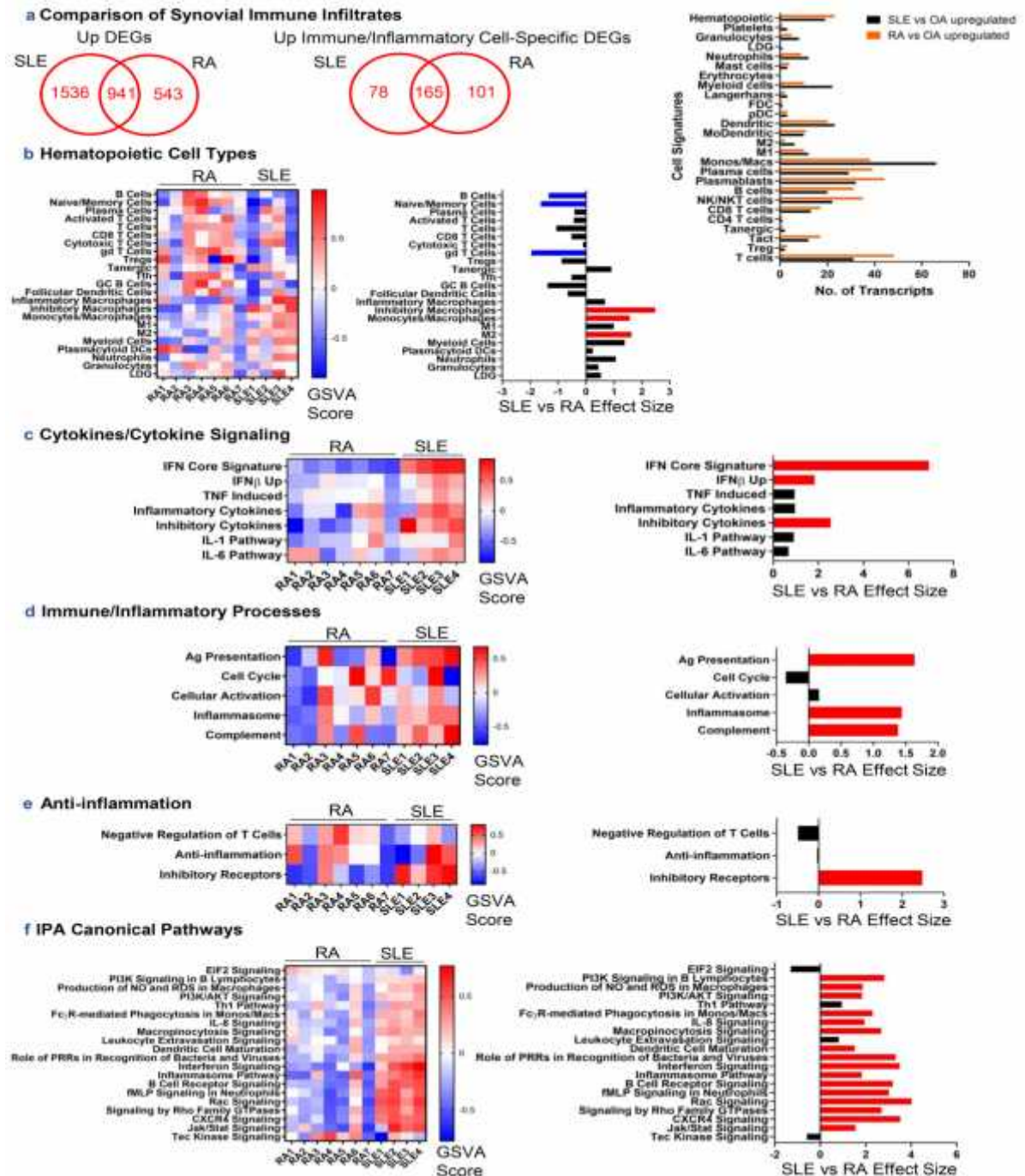
Key features	Rheumatoid arthritis		Systemic lupus erythematosus		
	Seropositive	Seronegative	Non-deforming non-erosive (NDNE) arthritis	Jaccoud's arthropathy (JA)	Rhupus syndrome
Predominant feature(s)	Synovitis	Synovitis	Tendinitis, tenosynovitis	Tendinitis, tenosynovitis	Synovitis
Secondary feature(s)	Tenosynovitis, bursitis, joint effusion, BME	Tenosynovitis, bursitis, joint effusion, BME. BME may be lower than in seropositive patients	Synovitis and BME (lower prevalence or grade than JA, Rhupus and RA)	Synovitis, BME (higher prevalence than NDNE arthritis but lower than Rhupus and RA)	Tendinitis, tenosynovitis, bursitis, BME, joint effusion
Erosions detected by radiographic imaging	Yes, increases as disease progresses	Yes, increases as disease progresses	No	No	Yes. Similar to RA
Erosions detected by MSUS or MRI	Yes	Yes, but at a lower level than seropositive patients	Yes, but at a lower number and lower severity than JA, Rhupus and RA	Yes	Yes. Similar to RA
Enthesitis	Usually absent	Usually absent	Present	Present	Present
Radiographical progression	Progression to erosion and deformity	Progression to erosion and deformity	Usually minimal progression to erosions and no deformity	Progression to deformity only	Progression to erosion and deformity
Deformities present in untreated or inadequately treated disease	Yes—irreversible	Yes—irreversible	No	Yes—reversible	Yes—irreversible

-
- 4 – 40% (US)
 - ≤60% (MRI)

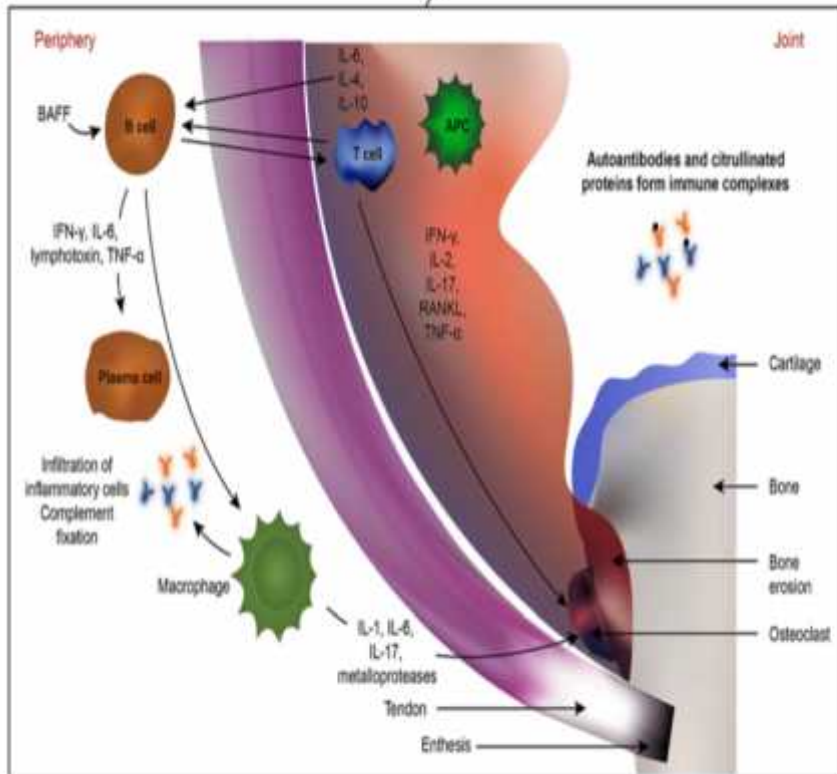
Η μοριακή παθογένεια της αρθρίτιδας του ΣΕΛ διαφέρει από αυτή της Ρευματοειδούς Αρθρίτιδας

Αρθρίτιδα λύκου:

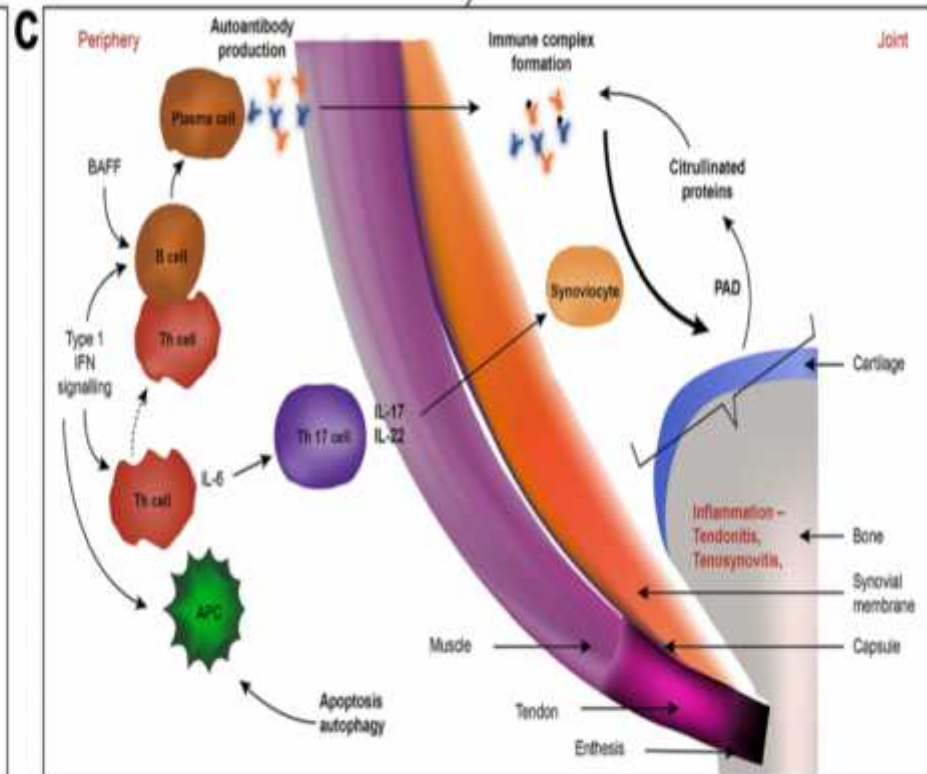
- Σημαντικά τα κύτταρα της μυελοειδούς σειράς (μονοκύτταρα/ΜΦ)
- Μονοπάτια ιντερφερόνης, συμπληρώματος, φλεγμονοσώματος,
- IL-6, IL-1, TNF

Αρθρίτιδα της ΡΑ

Αρθρίτιδα του ΣΕΛ

Νεότερες θεραπείες για το ΣΕΛ (και την αρθρίτιδα του ΣΕΛ)

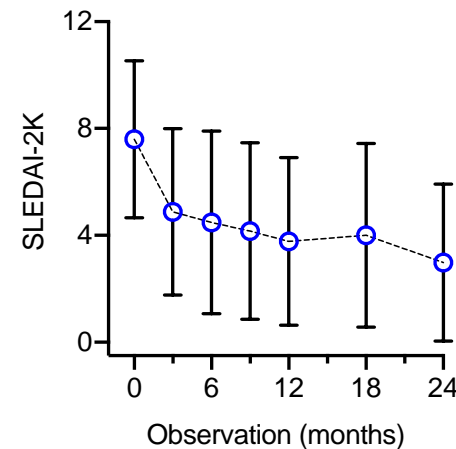
- Belimumab (anti-BAFF)
- Anifrolumab (anti-IFNAR1)

Belimumab στο ΣΕΛ: δεδομένα καθημερινής κλινικής πρακτικής (Real-World Evidence)

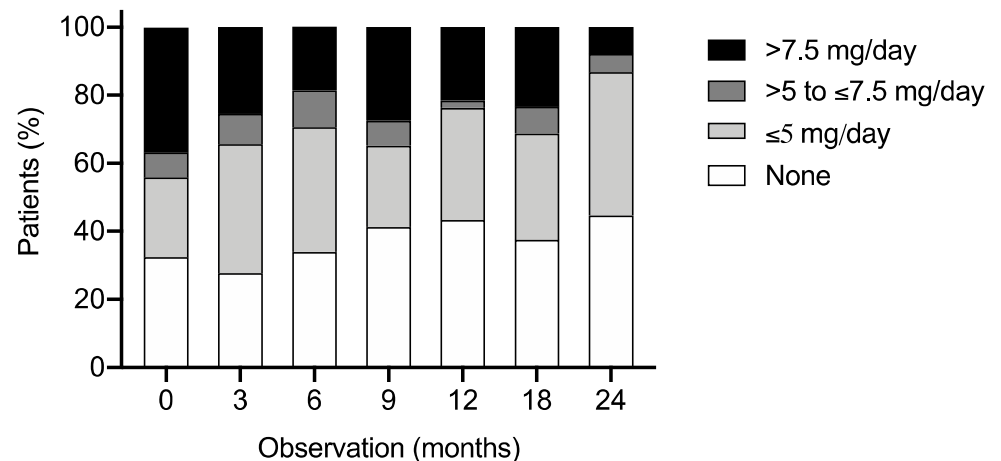
EULAR 2022
(POS0368)

- N=188 ασθενείς
- Μέση παρακολούθηση 19 μήνες
- Κλινικές ΠΑΓΝΗ, «Αττικών», Ασκληπιείο Βούλας

	N (%) or mean (SD)
Gender (female)	180 (95.7)
Age (years)	48.3 (13.3)
Disease duration (months)	98.3 (91.7)
Non smokers	91 (48.4) ¹
Previous treatments (excl. glucocorticoids)	
Hydroxychloroquine	148 (78.7)
Methotrexate	137 (72.9)
Leflunomide	34 (18.1)
Calcineurin inhibitors	16 (8.5)
Azathioprine	102 (54.3)
Mycophenolate	26 (13.8)
Thalidomide	4 (2.1)
Cyclophosphamide	33 (17.6)
Rituximab	20 (10.6)
IVIg	7 (3.7)
Other biologics	4 (2.1)
Disease state	
SLEDAI-2K	7.6 (2.9)
SLEDAI-2K ≥10	43 (22.9)
Active serology²	70 (37.2)
PGA	1.67 (0.39)
Organ damage (SDI >0)	74 (39.4)

39.6% των ασθενών επιτυγχάνει χαμηλή ενεργότητα στους 6 μήνες

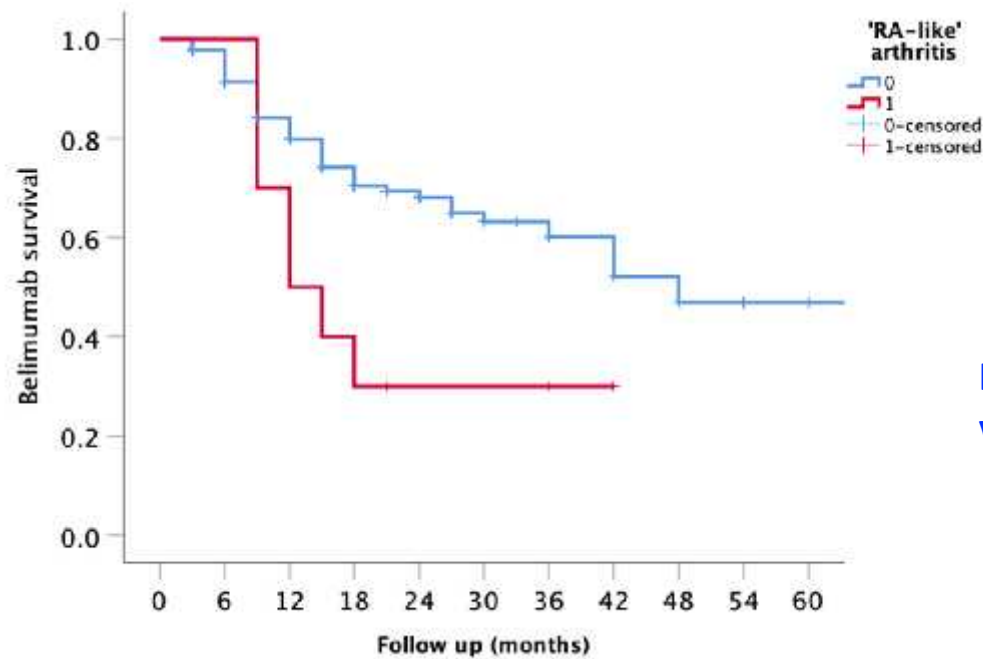

Belimumab στο ΣΕΛ: δεδομένα καθημερινής κλινικής πρακτικής (Real-World Evidence)

EULAR 2022
(POS0368)

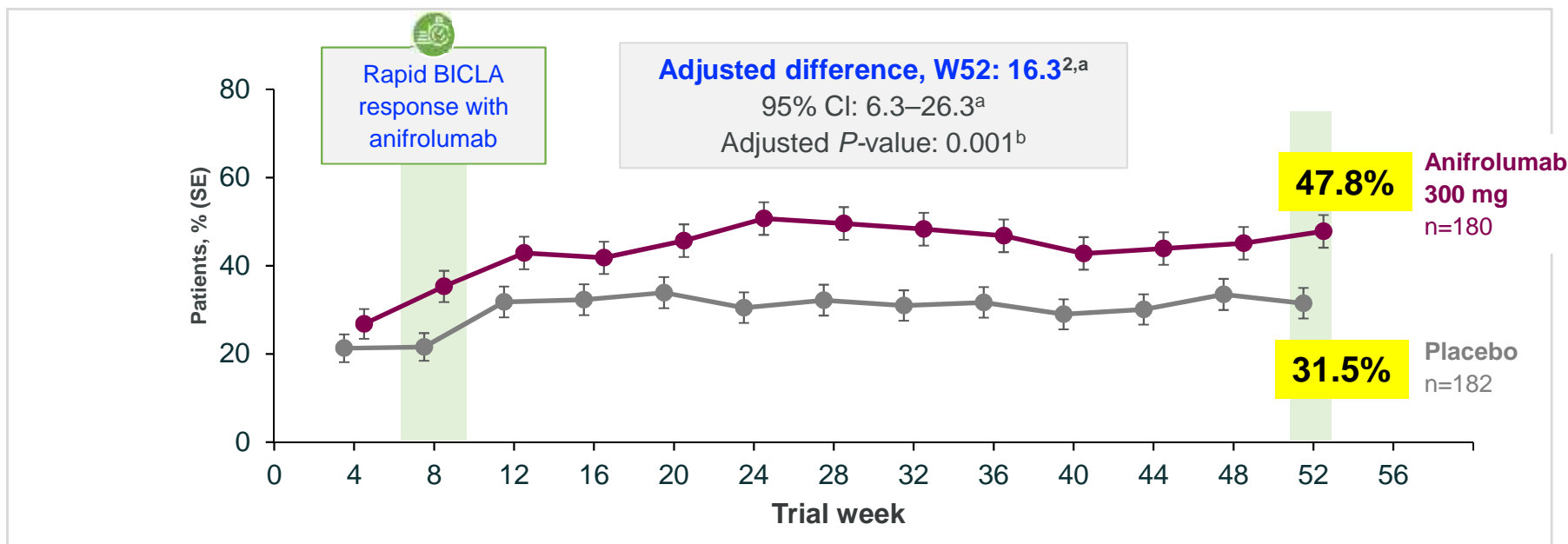
Επιβίωση του φαρμάκου στο τέλος του 1^{ου} και 2^{ου} έτους

- ❑ Σχετιζόμενη με την αποτελεσματικότητα: 71% και 61%, αντίστοιχα
- ❑ Σχετιζόμενη με την ασφάλεια: 93% και 85%, αντίστοιχα

HR 2.56 (95% CI 1.16–5.68; p=0.020)
για πρόωρη διακοπή του φαρμάκου

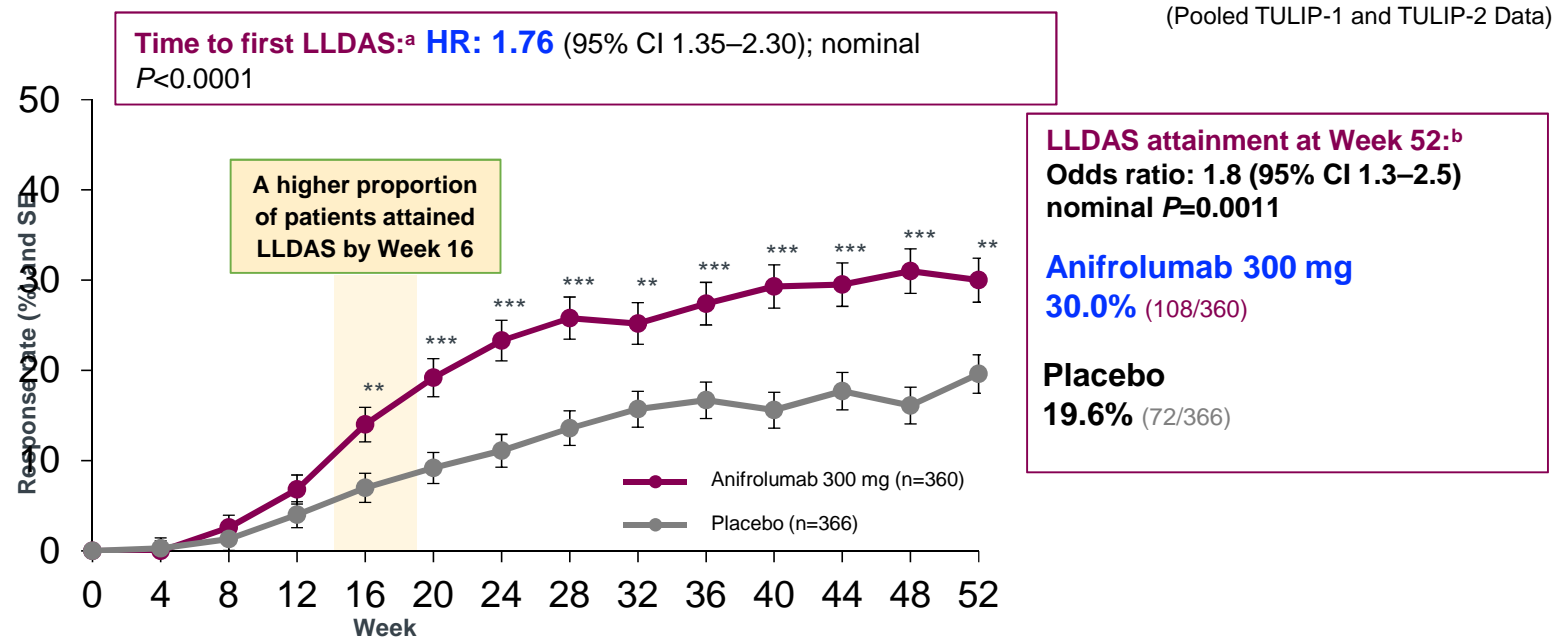
Anifrolumab achieves fast clinical (BICLA) response ^{1,2}

At Week 52, more patients had a BICLA response with Anifrolumab than with placebo starting at week 8²

BICLA, British Isles Lupus Assessment Group-based Composite Lupus Assessment; CI, confidence interval; SE, standard error; W, week.
^aThe percentages of patients, the differences between the two groups, and the associated 95% CIs were adjusted for the factors which randomization was stratified using the stratified Cochran–Mantel–Haenszel method; ^bSignificant following multiplicity, using a stratified Cochran–Mantel–Haenszel method. *P*-values adjusted per weighted Holm procedure.
 1. AstraZeneca Data on File; 2. Morand EF, et al. *N Engl J Med.* 2020;382:211–21.

Anifrolumab helps to attain low disease activity in SLE

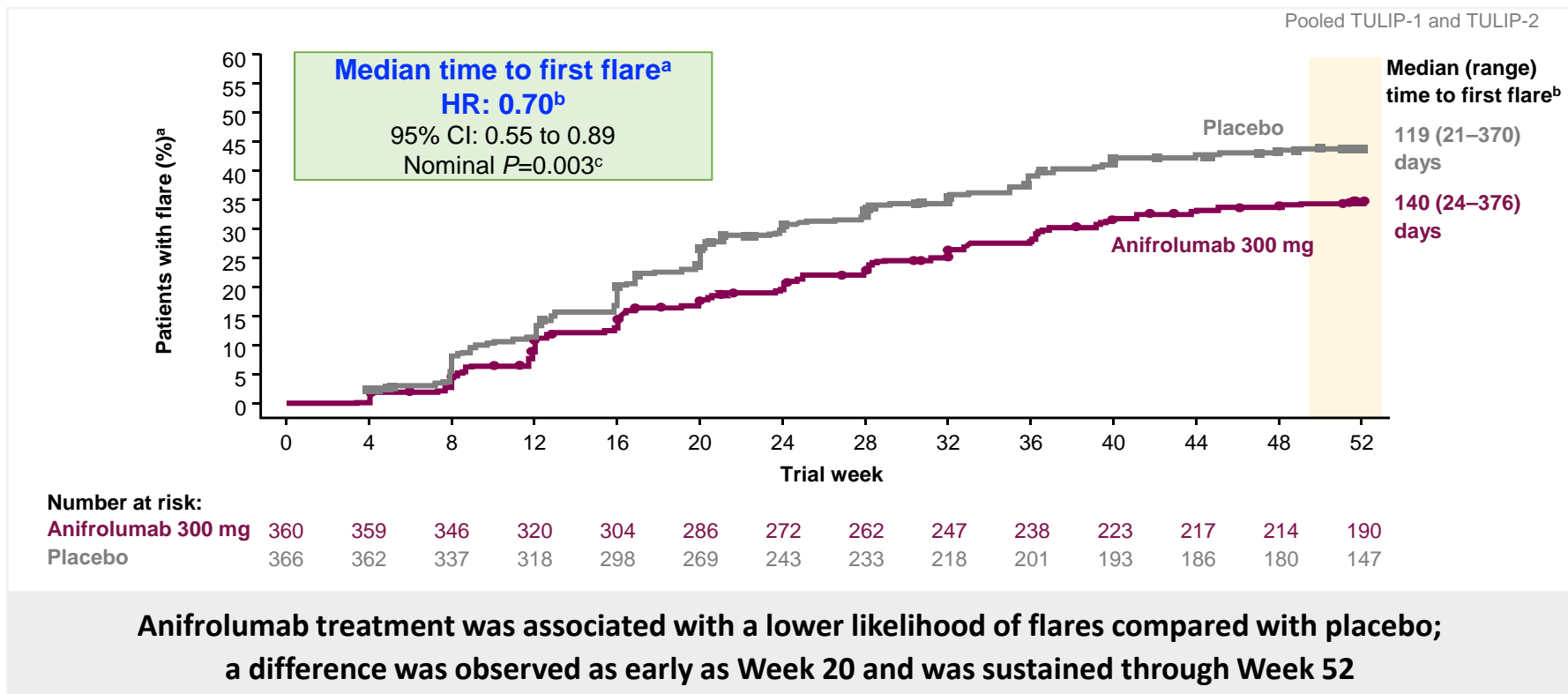
A higher percentage of patients treated with anifrolumab attained LLDAS, starting at Week 16, vs. placebo.

^aTime to first LLDAS was derived as the date of the visit when LLDAS was attained minus the date of first administration of investigational product; hazard ratios and 95% CIs were estimated using Cox regression model with stratification factors of SLEDAI-2K at screening, glucocorticoid dosage at Day 1, type I IFN gene signature at screening, and study. ^bResponder rates were calculated using a stratified CMH approach, with the same stratification factors as for the Cox regression; odds ratios, 95% CIs, and nominal P -values were calculated using logistic regression with the same stratification factors as for the Cox regression.

nominal $P < 0.01$; *nominal $P < 0.001$.

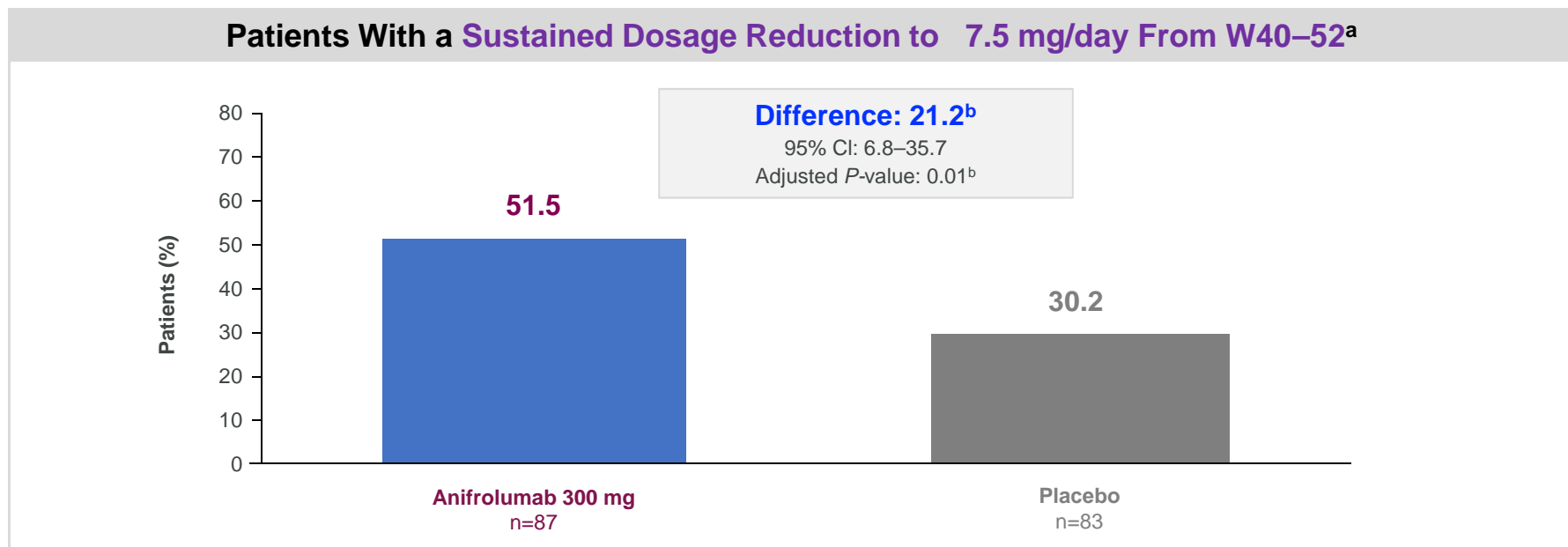
Morand EF, et al. Presented at: American College of Rheumatology Annual Meeting (All Virtual); November 3–10, 2021.

Flares reduction with Anifrolumab

^aA flare was defined as either ≥ 1 new BILAG-2004 A or ≥ 2 new BILAG-2004 B items compared with the previous visit. The time to flare was derived as date of first flare minus date of first administration of anifrolumab. If the patient did not have a flare, the time to flare was censored at the end of the flare exposure time. ^bTime to first flare, HRs, and 95% CIs were estimated using a Cox regression model with covariates of treatment groups, Systemic Lupus Erythematosus Disease Activity Index-2000 score at screening, glucocorticoid dosage at baseline, type I interferon gene signature status at screening, and trial (TULIP-1 and TULIP-2). ^cP-values presented is nominal as this was a post hoc analysis of pooled TULIP-1 and TULIP-2 data.
 Furie R, et al. *Lupus*. 2021;30:1254–1263.

Sustained Glucocorticoid Dosage Reduction with Anifrolumab

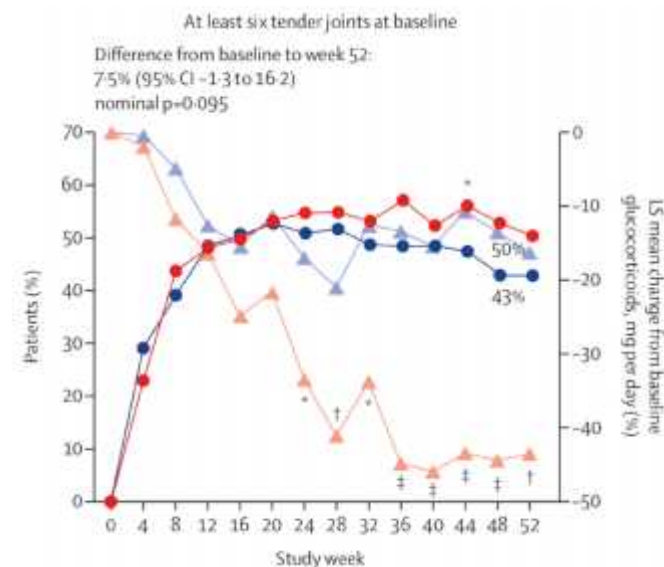
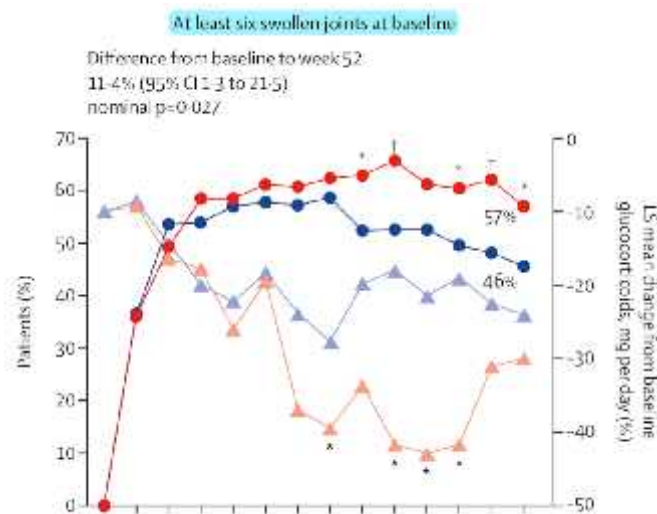
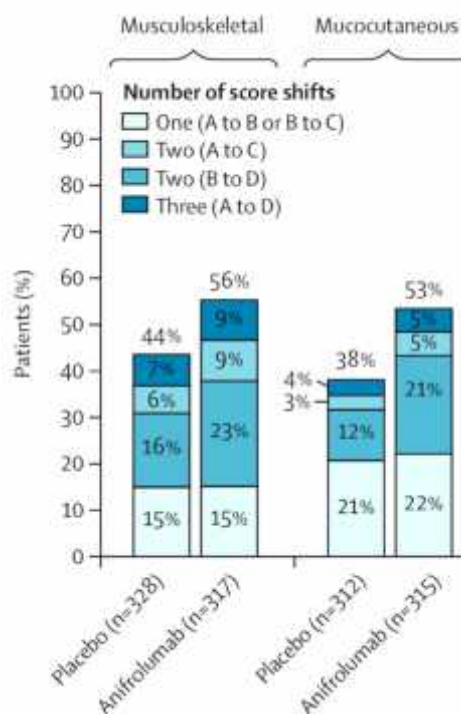
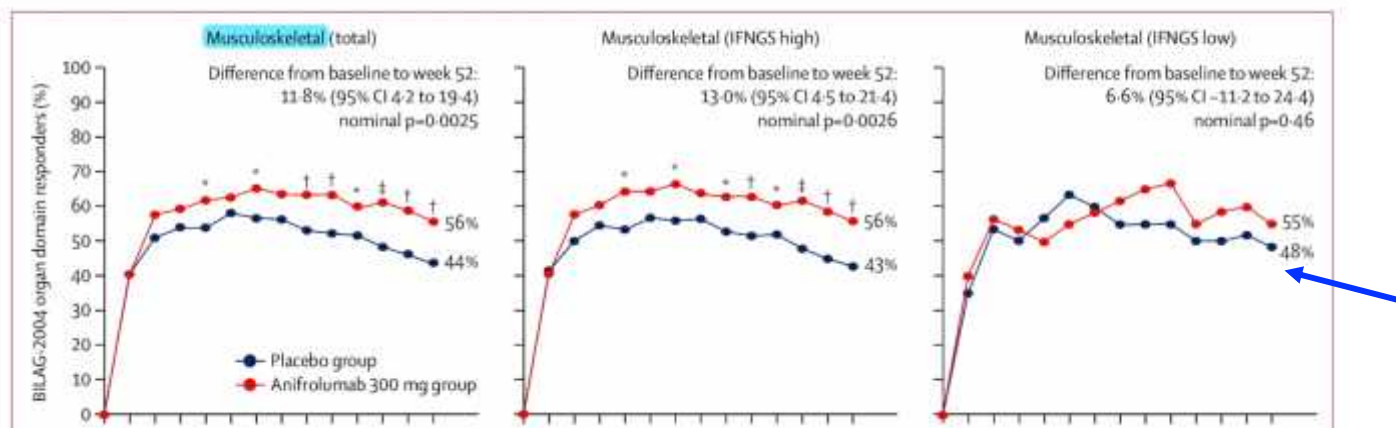
More patients had a sustained glucocorticoid dosage reduction with anifrolumab vs placebo

CI, confidence interval; W, week. *P*-values were adjusted with the use of a weighted Holm procedure.

^aAmong patients receiving ≥ 10 mg/day of prednisone or equivalent at baseline; ^bSignificant following multiplicity, using a stratified Cochran–Mantel–Haenszel method. *P*-values adjusted per weighted Holm procedure.

Morand EF, et al. *N Engl J Med.* 2020;382:211–21.

Ανιφρολουμαβ στις μυοσκελετικές εκδηλώσεις του ΣΕΛ

- Πολλαπλές θεραπείες υπό ανάπτυξη...

- Ενθαρρυντικά αποτελέσματα

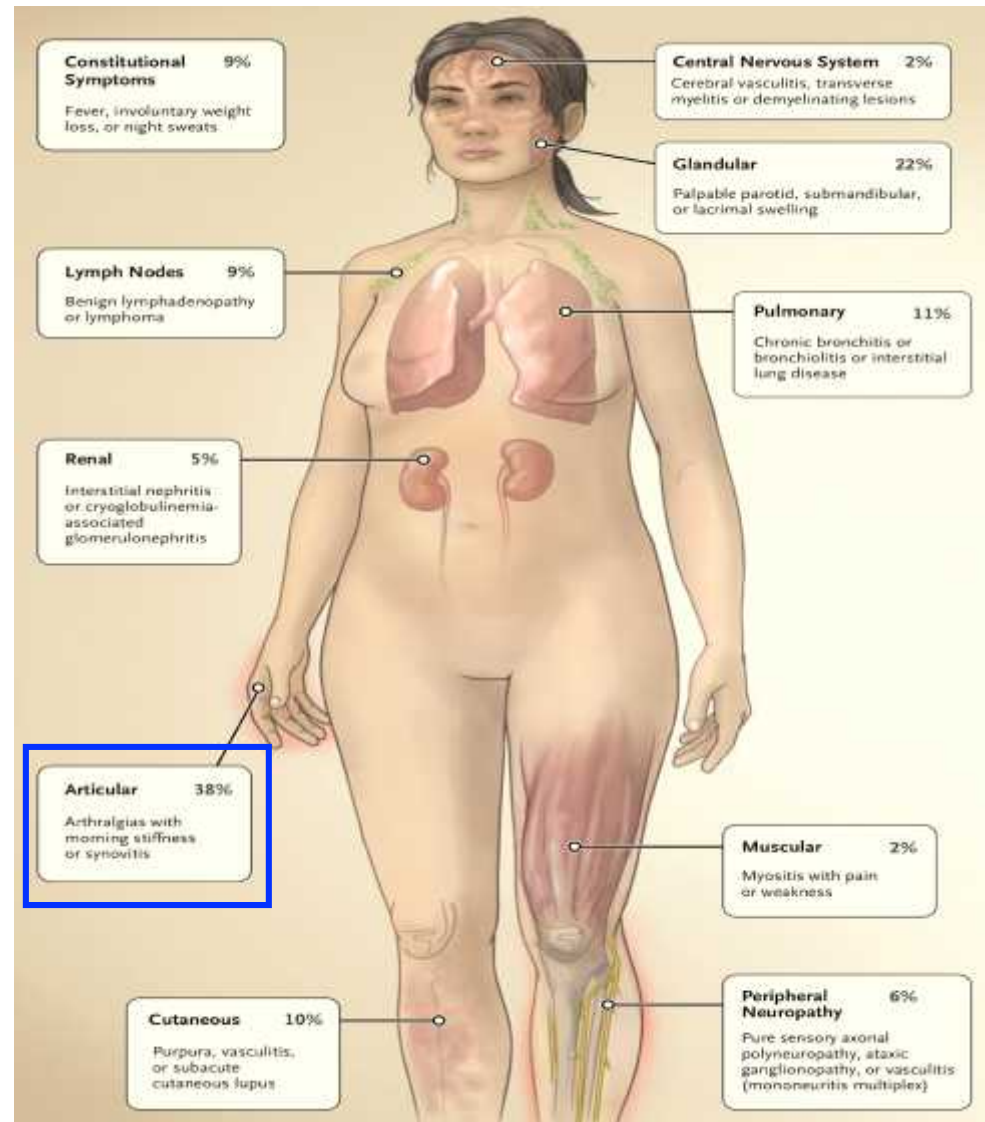
- Iberdomide (αποικοδόμηση των Ikaros/Aiolos)
- TYK2 αναστολείς (Deucravacitinib)
- Obinutuzumab (anti-CD20 mAb)

- ...αρνητικά αποτελέσματα

- Baricitinib (Jak1/2 inhibitor)
- Ustekinumab (anti-IL12/23 mAb)

Σύνδρομο Sjögren (αυτοάνοση επιθηλίτιδα)

- Φλεγμονώδης διήθηση και βλάβη σε **εξωκρινείς αδένες** (σιελογόνοι, δακρυικοί)
- **Αρθραλγίες/αρθρίτιδα**: συνήθως ήπια, σε μικρές αρθρώσεις άνω άκρων
- Χαρακτηριστικό ανοσολογικό εύρημα: **anti-Ro/SSA ή/και anti-La/SSB αντισώματα**

Αρθρίτιδα στο Σύνδρομο Sjögren

- Αναδρομική μελέτη 57 ασθενών (διάμεση ηλικία 54 έτη)
- Η παρουσία αρθρίτιδας σχετιζόταν με **ισχυρότερο φορτίο νόσου**:
 - ❑ **Λεμφαδενοπάθεια** (12.3% vs. 1.8%, $p=.007$)
 - ❑ **Αυξημένο ESSDAI score** (8 [6–12] vs. 2 [1–4], $p < .0001$).
- Χωρίς διαφορά σε επίπεδα CRP, θετικότητα για RF, anti-CCP
- Συνηθέστερη θεραπεία 1^{ης} γραμμής: γλυκοκορτικοειδή + HCQ/MTX

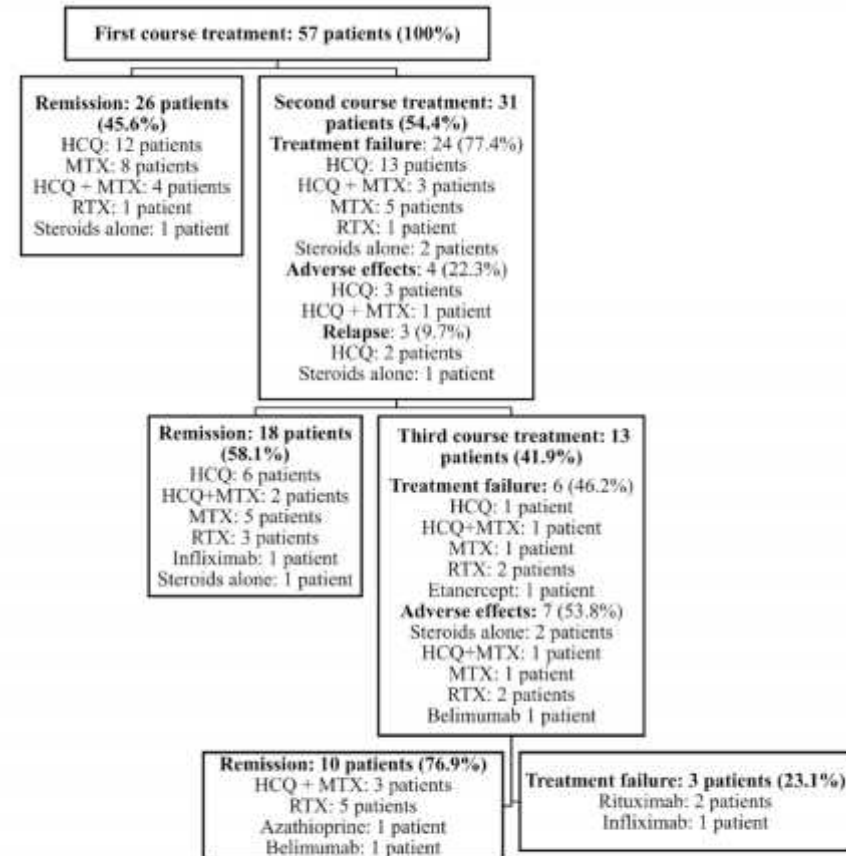
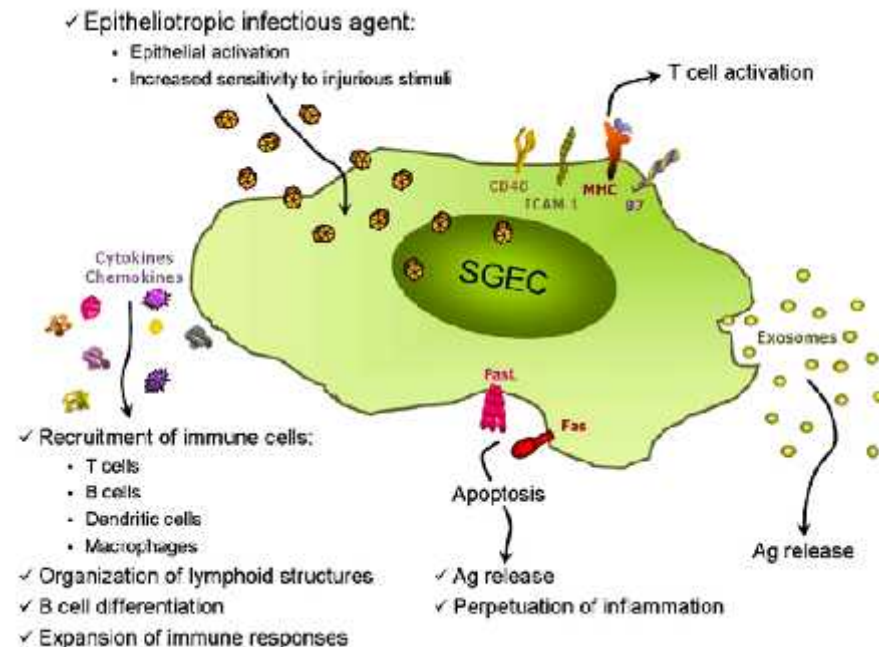

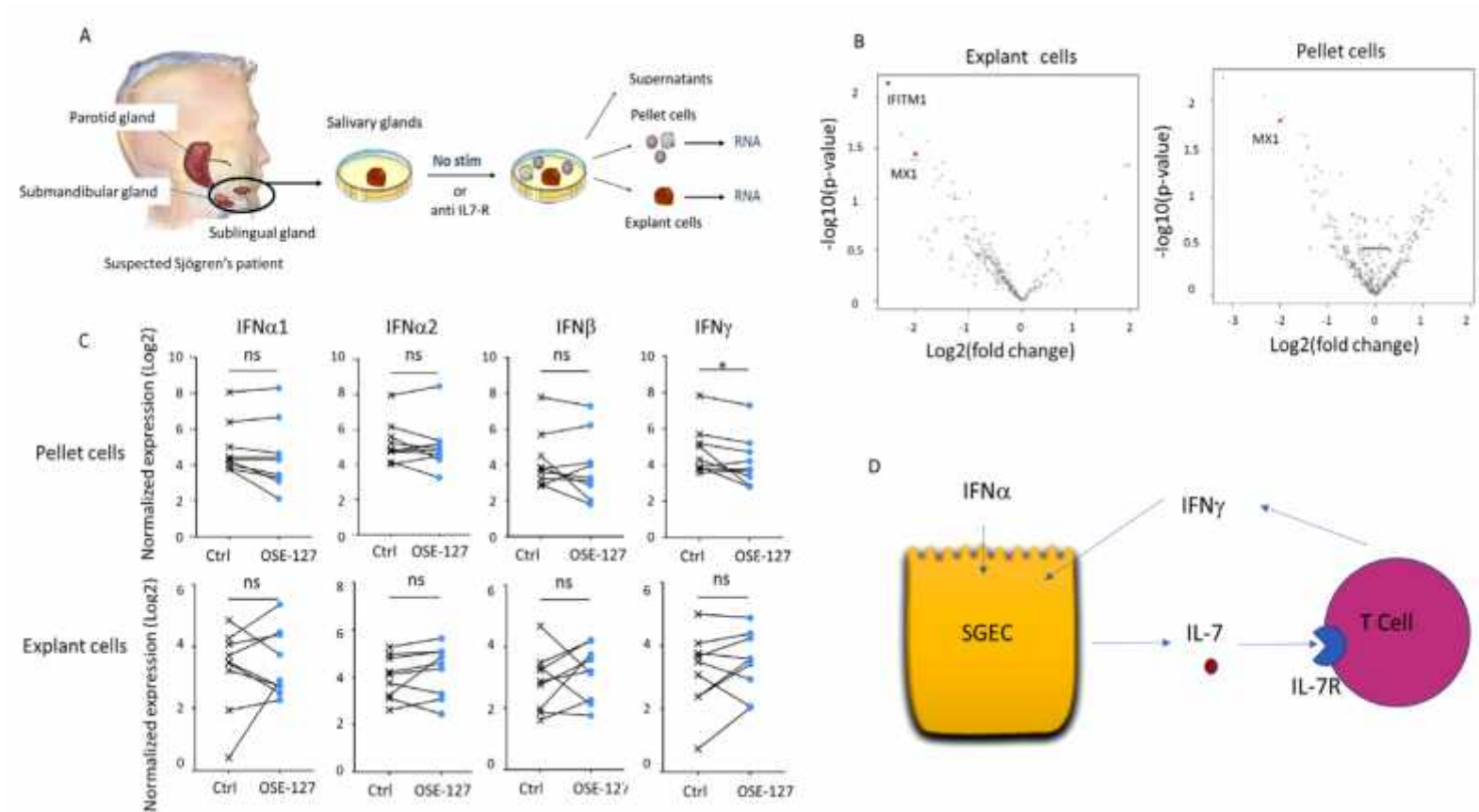
Fig. 1. Flow chart of the 101 treatment courses: Abbreviations: HCQ: Hydroxychloroquine, MTX: Methotrexate, RTX: Rituximab.

Τα επιθηλιακά κύτταρα σιελογόνων αδένων είναι ενεργοποιημένα στο σύνδρομο Sjögren και επάγουν τις Β-λεμφοκυτταρικές αποκρίσεις

- Γονιδιωματική ανάλυση (RNA-seq) επιθηλιακών κυττάρων σιελογόνων αδένων από ασθενείς με Sjogren
- Υπερ-έκφραση μονοπατιών **IFN-α, HLA-Dra, IL-7, BAFF**
- Ανάλυση σε Β-λεμφοκύτταρα σιελογόνων αδένων: ενισχυμένη έκφραση **CD40/CD40L, CD48**
- Τα επιθηλιακά κύτταρα επάγουν την επιβίωση και ενεργοποίηση των Β-κυττάρων
- Πιθανή θεραπευτική δράση αναστολέων της **Bruton's tyrosine kinase (BTK)** και **phosphatidylinositol 3-kinase (PI3K)**

Άξονας IFN α /IL-7 στο σ. Sjögren

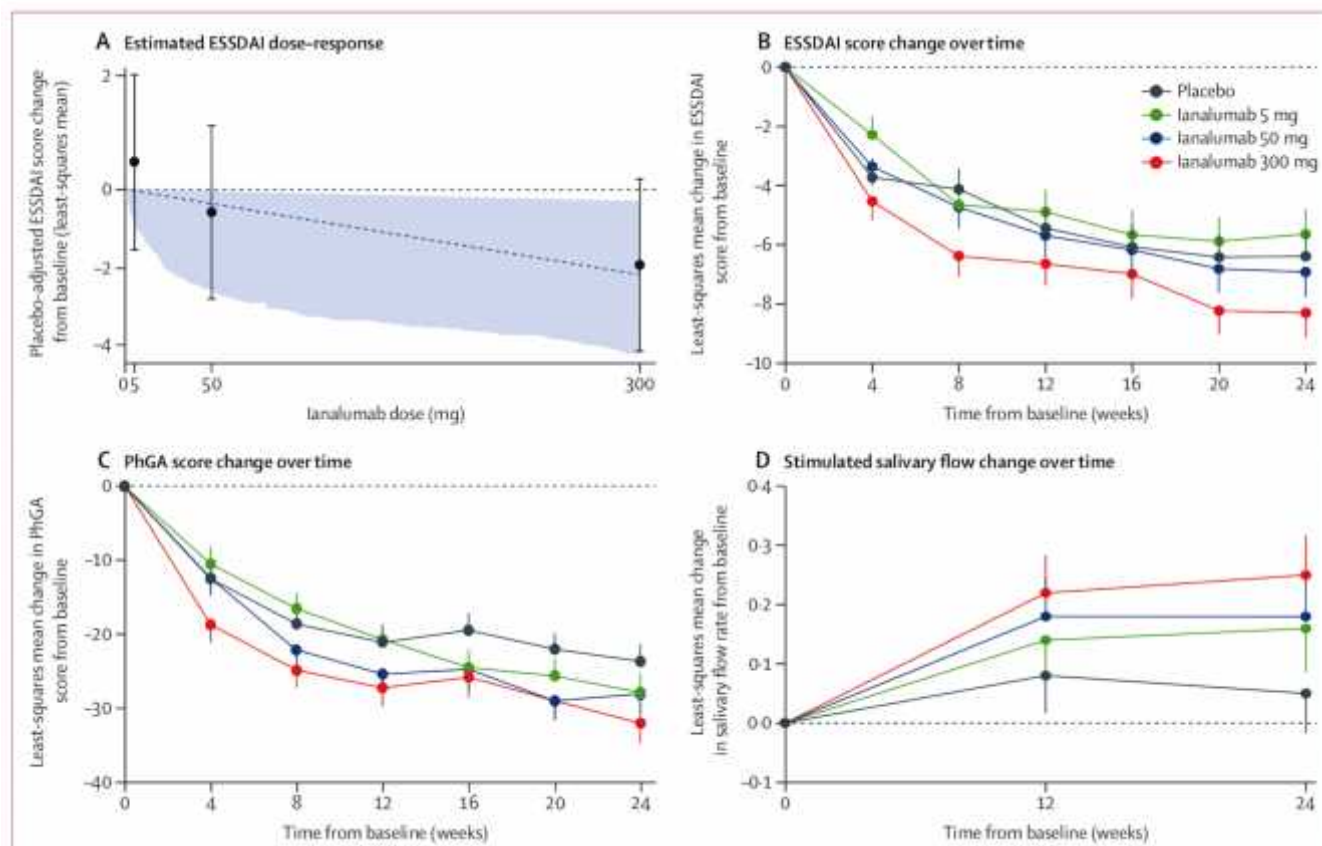

Θεραπευτικό κενό στο σύνδρομο Sjögren

- Στόχευση της αλληλεπίδρασης CD40/CD40-ligand (Ann Rheum Dis. 2019; 78: 974-978)
- Στόχευση του υποδοχέα του BAFF (Ann Rheum Dis. 2019; 78:641-647)
- Στόχευση της phosphatidylinositol 3-kinase ισομορφής δ (PI3K δ) (Ann Rheum Dis. 2019; 78: 249-260)
- Αναστολή της JAK-1 κινάσης (filgotinib) (Arthritis Rheumatol. 2018; 70: 2057-2066)
- Αναστολή της συνδιέγερσης T-κυττάρων (abatacept) (Ann Rheum Dis. 2021; 80: 339-48)

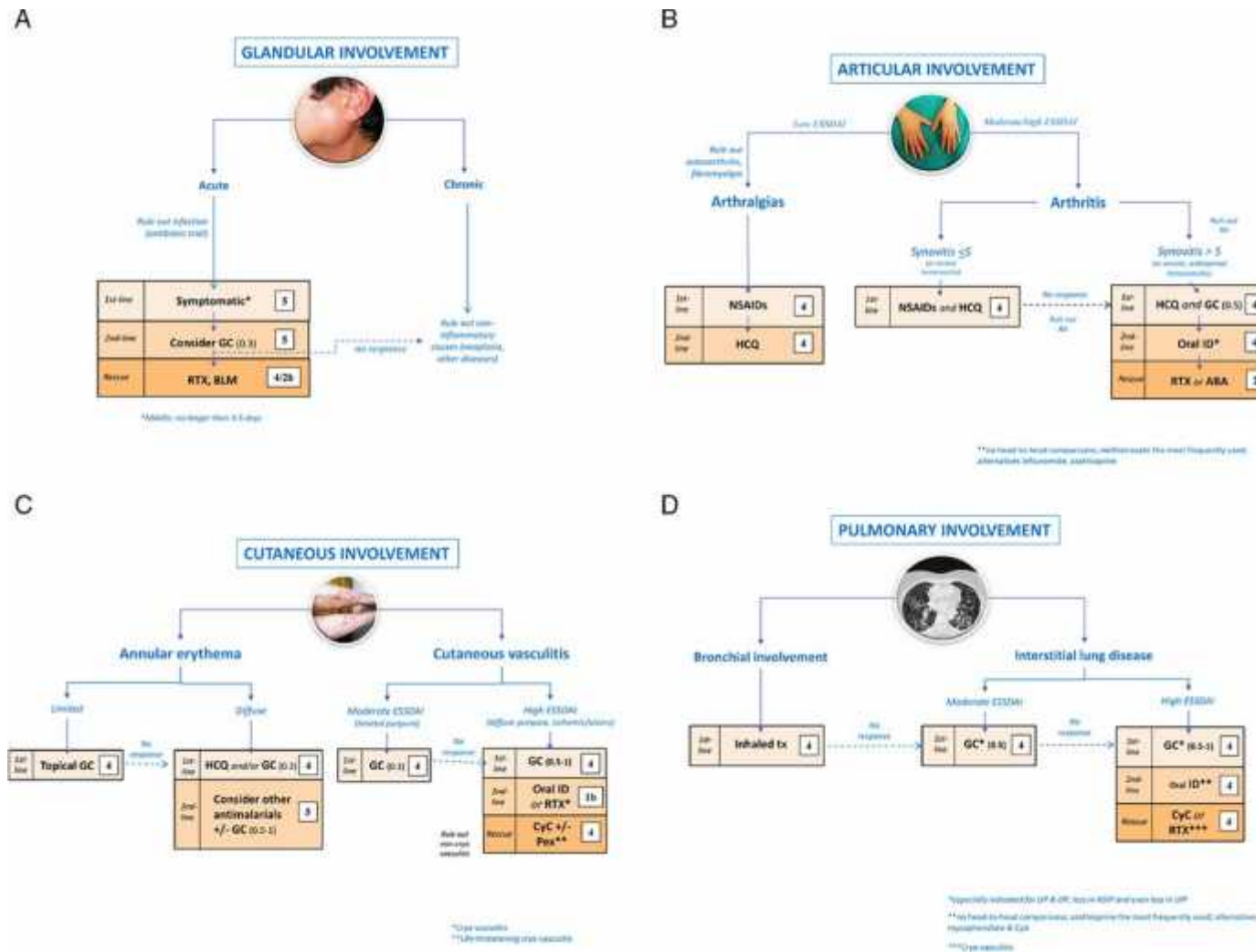
Υποδόριο ialumab (VAY736) στο Σύνδρομο Sjögren

- Μονοκλωνικό αντίσωμα **έναντι του υποδοχέα του BAFF**
- **Διπλός μηχανισμός δράσης:** α) λύση των B λεμφοκυττάρων (ADCC), β) αναστολή της ωρίμανσης των B κυττάρων μέσω του BAFF

EULAR recommendations for the management of Sjögren's syndrome with topical and systemic therapies

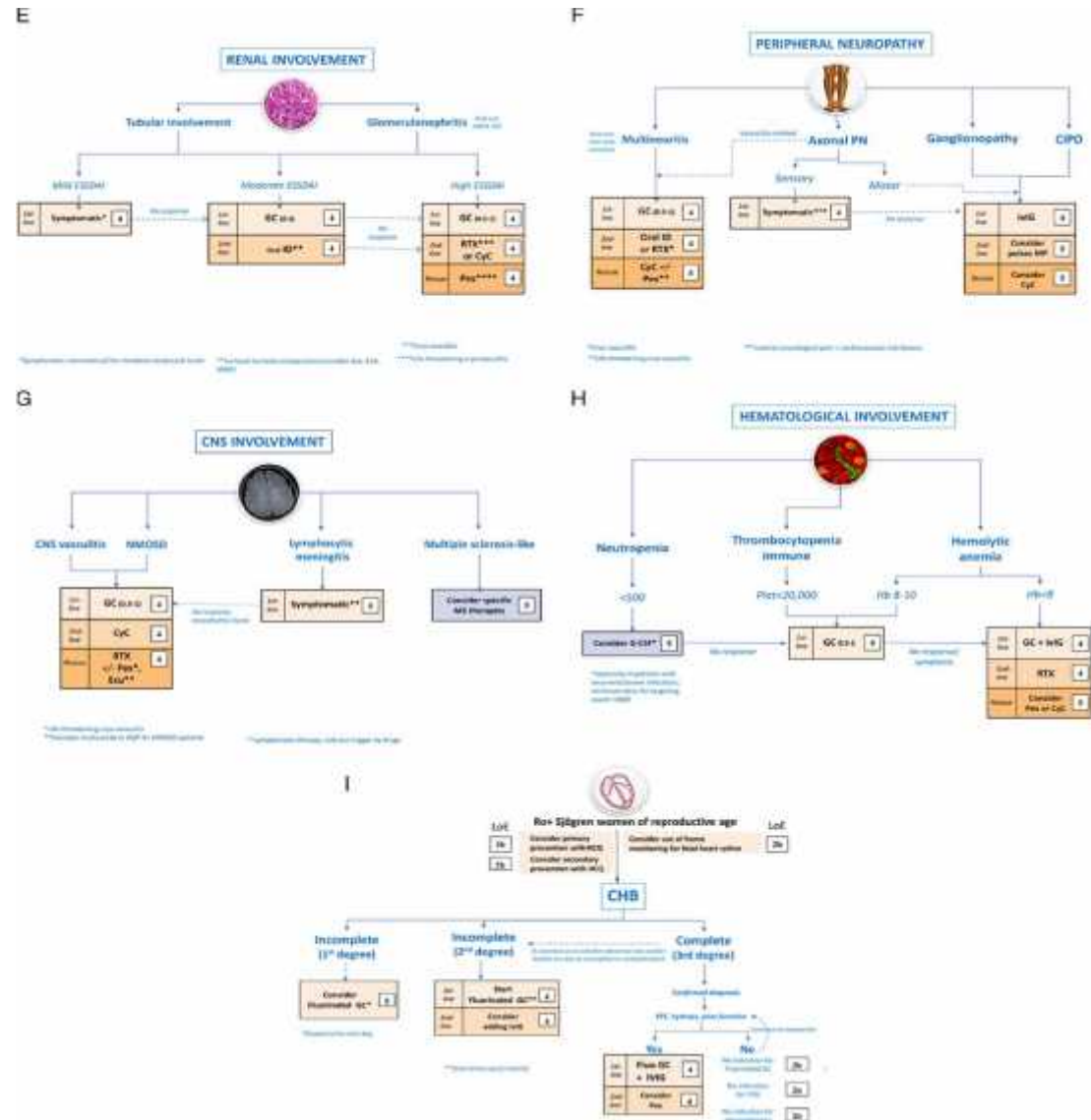
Ramos-Casals M, et al. *Ann Rheum Dis.* 2020; 79: 3-18

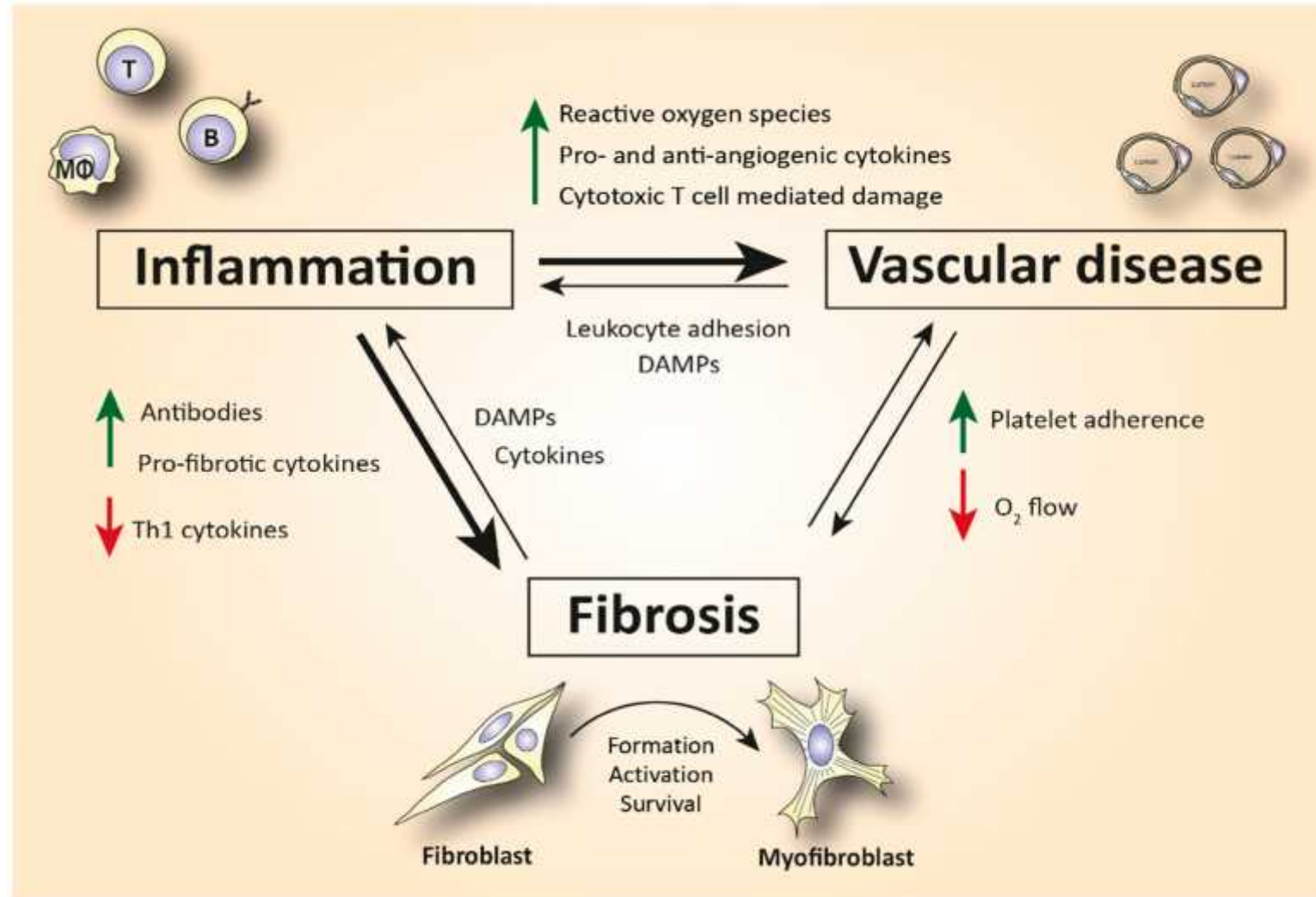
Recommendation

EULAR recommendations for the management of Sjögren's syndrome with topical and systemic therapies

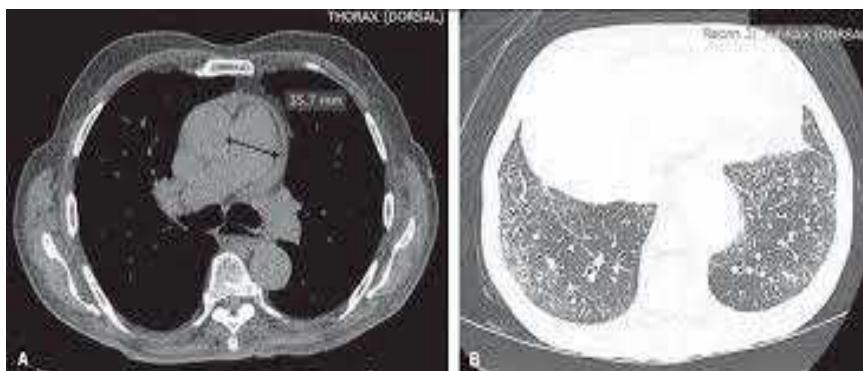
Ramos-Casals M, et al.
Ann Rheum Dis. 2020; 79: 3-18

Συστηματική σκλήρυνση

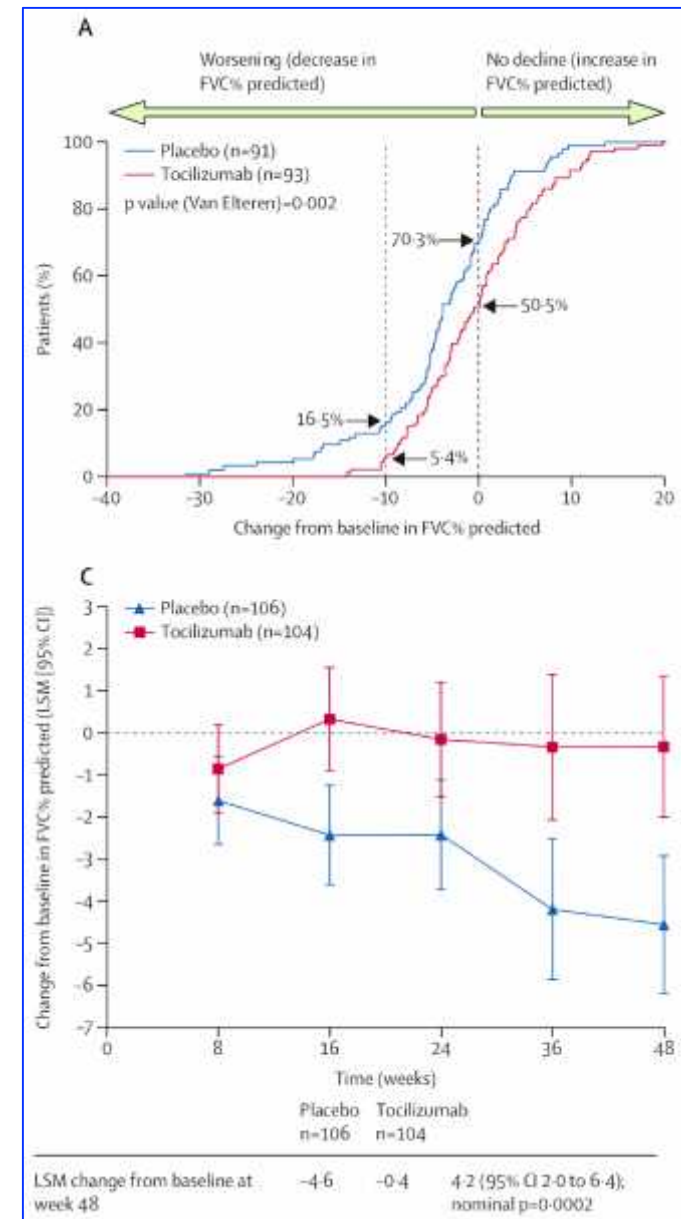
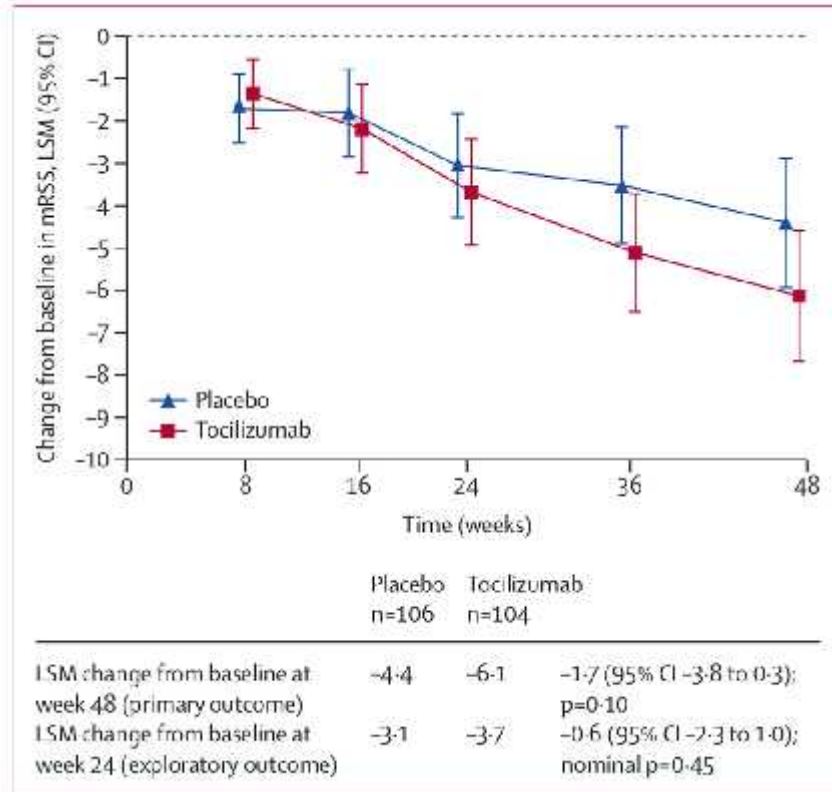

Μυοσκελετικές εκδηλώσεις στη Συστηματική σκλήρυνση

Articular	Arthralgia
	Inflammatory arthritis
	Osteoarthritis/degeneration
	Psoriatic arthritis-like
	Erosion
Tendon	Tenosynovitis
	Tendon friction rub
	Tendon Rupture
Bone	Acro-osteolysis
	Osteomyelitis
Soft Tissue	Calcinosis
	Hand/finger contracture
Peripheral nervous system	Median neuropathy at the wrist/carpal tunnel syndrome
	Other neuropathies (e.g. ulnar neuropathy)

Tocilizumab in systemic sclerosis: a randomised, double-blind, placebo-controlled, phase 3 trial

Parelas A, et al. Lancet Respir Med. 2020; 8(3): 304-320
 Arthritis Rheumatol. . 2021; 73(7):1301-1310

Table 2**Recent Phase II/III RCTs for dcSSc.**

Therapeutic	Sample Size	Skin Outcome Measure	Result of skin outcome measure
Tocilizumab [21]	N = 212	Primary outcome: Δ mRSS at week 48	Least squares mean Δ mRSS -6.1 in tocilizumab arm and -4.4 in placebo arm; P = 0.10
Nintedanib [19]	N = 576	Secondary outcome: Δ mRSS at week 52	Adjusted mean Δ mRSS -2.17 in the nintedanib arm and -1.96 in the placebo arm; P = 0.58
Lenabasum [23]	N = 363	Secondary outcome: Δ mRSS at week 52	Mean Δ mRSS -8.1 in the placebo arm and -6.7 in the lenabasum arm
Abatacept [24]	N = 88	Primary outcome: Δ mRSS at week 52	Adjusted mean Δ mRSS from baseline -6.24 in abatacept arm and -4.49 in placebo arm; P = 0.28
Riociguat [25]	N = 109	Primary outcome: Δ mRSS at week 52	Mean Δ mRSS -2.09 for riociguat arm and -0.77 for placebo arm; P = 0.08

modified Rodnan skin score (mRSS)

Αντί συμπερασμάτων

- Τα αυτοάνοσα νοσήματα του συνδετικού ιστού αποτελούν αντικείμενο εντατικής βασικής/μεταφραστικής και κλινικής έρευνας
- Ενδιαφέροντα αποτελέσματα ως προς την ανάδειξη βιοδεικτών και νέων θεραπευτικών στόχων